61e jaargang. — N° 51 Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden Zaterdag 27 Juni 1914.

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée**, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt swoensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Twee maal per week, **4** fr. per jaar.
Een maal » **3** »
Een blad afzonderlijk **10 centiemen**

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : **15** centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : **1** frank den drukregel.

TWEEDE BLAD

"Eigen Huis"
Maatschappij van Werkmanswoningen.

VERSLAG
OVER HET 19e DIENSTJAAR 1913.

MIJNE HEEREN.

Wij hebben de eer U het verslag voor te dragen over de werkzaamheden onzer Maatschappij gedurende het jaar 1913 en haren geldelijken toestand op 31 December laatstleden.

Het getal leeningen door onze Maatschappij toegestaan gedurende het verloopen jaar bedraagt 24 die omtrent allen gedaan werden met verzekering op het leven.

Deze brengen thans het totaal der leeningen door onze maatschappij sedert hare stichting toestaan op 326, gedaan aan 275 ontleeners, waarvan 115 een huis hebben aangekocht, 127 een huis gebouwd en 33 hun huis verbeterd of de kapitalen afgelegd hebben welke hun huisgoed bezwaarden.

Op 31 December laatstleden beliepen de sommen door de Maatschappij geplaatst tot 521,874,66 fr. en het geld door de Algemeene Spaarkas van den Staat voorgeschoten tot fr. 286,006,13.

De geldelijke toestand onzer Maatschappij is opperbest ; het jaar 1913 sluit met een boni van 2651,76 fr

In het verloopen jaar nam onze Maatschappij deel aan de Wereldtentoonstelling van Gent en behaalde er een Eere-Diploma met Gouden Medalie ; dit is reeds de vijfde maal dat onze Maatschappij eene onderscheiding van dien aard te danken heeft aan het wijs beleid, den iever en de toewijding harer beheerders.

Het jaar dat wij thans zijn ingetreden bied zich aan onder het beste vooruitzicht ; vanaf 1 Januari tot op heden zijn er reeds 19 aanvragen van geldleeningen toegekomen.

Overigens door gansch Belgie doet het bouwen van werkmanswoningen grooten vooruitgang.

De bouw- en leenmaatschappijen hebben reeds het aankoopen of oprichten van 57000 huizen bewerkt.

Ongelukkiglijk heeft de Spaarkas van den Staat het maximun zijner voorschotten bereikt, hetgeen voor gevolg heeft dat vele maatschappijen verplicht zijn hunne werkzaamheden te vertragen of zelfs geheel stil te leggen.

Doch dien toestand zal slechts van korten duur zijn ; weldra zal eene nieuwe wet op de goedkoope woningen aan de maatschappijen een sterke steun bieden en hun de middelen verschaffenom hunne weldoende werkingvoortzetten en uit te breiden.

Ten andere het is billijk en hoogst wenschelijk dat de Staat tusschenkome, want ons werk dient rechtstreeks tot bloei en vooruitgang van het vaderland.

Immers het vooruitzicht eenmaal eigenaar te worden van zijn huis beschermt den werkman tegen het verderfelijke socialismus, niets helpt beter tot zijne zedelijke verheffing, tot herstelling van den familiegeest en godsdienstzin en niets is meer bekwaam om den werkman aan te sporen tot de matigheid, tot spaarzaamheid en tot het handhaven der beginselen van eer, deugd en plicht.

Beijveren wij ons dan, ieder in zijnen kring, om meer en meer het nut en de voordeelen van « Eigen Huis » te doen kennen, zoodoende zullen wij een groot werk verrichten van broederlijke liefde en van ware vaderlandsgezindheid.

* * *

N. B. — De personen die verlangen eene leening aan te gaan zijn verzocht zich te wenden tot M. HENRI NICOLAERS, kandidaat-notaris, Putstraat, te Tongeren.

Waarmede de plant zich voedt

De scheikundige ontleding leert ons dat al de planten scheikundige bestanddeelen bevatten, doch in veranderlijke hoeveelheden volgens de soorten.

Deze voedzame bestanddeelen worden uit de lucht en in den grond geput.

In de lucht vinden de planten het koolstof onder den vorm van koolzuur, oxygeen en stikstof, water en minerale bestanddeelen.

Men kan de opslorping der bestanddeelen van de lucht noch vergemakkelijken, noch vermeerderen, tenzij men het bladachtig gedeelte der plant door eene verzorde bewerking van den grond en eene gepaste bemesting vermeerdere.

Zulks is het geval niet met de stikstof van den grond en de minerale bestanddeelen. Men vindt de stikstof in den grond onder 3 zeer verschillende vormen : organiek, ammoniakachtig en salpeterachtig.

De organieke stikstof wordt niet rechtstreeks door de wortelen verbruikt, maar onder den invloed van menigvuldige gistingen veranderd zij in ammoniak en in nitraat. Het stikstof der mestaarde is de voorrraad van den grond die, door eene gepaste teelt allengskens geschikt is voor de opvolgende teelten. Door het onderdelven van stalmest, van scheikundige meststoffen en afval der oogsten wordt de mestaarde aan den grond terruggeschonken.

De ammoniakachtige stikstof van den grond kan voortkomen van de verandering der organieke bestanddeelen of de ammoniakachtige bemesting met mestwater en vooral met ammiaksulfaat.

Zooals Muntz het bewezen heeft, wordt de ammoniakachtige stikstof rechtstreeks door de wortelen der planten en vooral door die der graangewassen, aangetrokken ; deze stikstof veranderd in den grond gemakkelijk in salpeter.

De ammoniakachtige stikstof wordt in den grond wederhouden door de leem- en mestaarde, en kan niet door den regen weggespoeld worden ; 't is deze kostbare eigenschap, gepaard met hare bestendige en goedafgeteekende werking op de groeiing die het gebruik van ammoniakachtige bemesting en vooral van ammoniak sulfaat in voege gebracht heeft.

De salpeterachtige stikstof van den grond komt voort van de ammoniakachtige stikstof en van de nitraten die als bemesting zijn toegediend. Deze stikstof, die zeer werkdadig is, wordt gemakkelijk en in groote hoeveelheid door de planten opgeslorpt en brengt soms eene te weelderige groeiing te weeg, die, bijvoorbeeld bij graanwassen, de plant doet omvallen. Deze meststof wordt niet in den grond wederhouden, doch wordt gemakkelijk door sterke regens in den ondergrond gespoeld.

De minerale zouten, potasch, fosfoorzuur, kalk, magnesium, solfer, ijzer, kiezelaarde, soda enz., bevinden zich in alle planten, doch de drie eersten hoeven enkel aan den grond teruggeschonken.

Het potasch bevindt zich in natuurlijken staat in den grond, doch onder eenen onoplosbaren vorm en aldus samengesteld dat het slechts moeilijk oplosbaar wordt. Ook is de terruggaaf onder gelijkmakende vorm in uitgestrekte teelt allernoodzakelijkst, en gebeurt door het kainiet, cloruur en potasch sulfaat. Het potasch helpt in het vormen der cellen, is noodzakelijk voor de vorming van het stijfsel en de suiker, en speelt eene belangrijke rol in het groenkleuren der planten.

Het fosfoorzuur bevindt zich in den grond onder den vorm van natuurlijke fosfaat, die moeilijk oplosbaar is ; het moet aan den grond teruggegeven worden onder den vorm van superfosfaat en metaalslakken, ter oorzake van zijne medewerking in het vormen der cellen.

De kalk speelt eene dubbele rol in den grond, zij brengt vooreerst een onontbeerlijk en vruchtbaar bestanddeel bij ; te meer zij heeft eene beslissende werking op de scheikundige en natuurlijke eigenschappen van den grond. De teruggaaf wordt gewoonlijk gedaan met levende schuimkalk.

JEAN BLOUX
Landbouw Ingenieur

HOPJES DE BEUKELAER

ALLERLEI NIEUWS.

GEEN goede koffie is er mogelijk zonder goede chicorei. De liefhebbers van eene goede tas zullen dus de Trappisten Chicorei Vincart gebruiken. Men vindt ze overal.

DE SCHAT. — In Alexandrie leefde een ouwe boodschapper, Hussein met name. Dag in, dag uit stond hij aan de haven en bood daar zijne diensten aan

Hussein was een vroolijke brave vent, doch hij had een gebrek : hij beelde zich in dat in het Boek des Levens stond aangeteekend dat hij eenmaal onberekenbaar rijk worden zou.

En het toeval wilde dat Hussein op zekeren dag eenen grooten met geld gevulden pot vond. Buiten zich zelven van vreugde wilde hij naar de geburen loopen, om hen zijn geluk mede te deelen. Doch hij bedacht zich.

— Als ze mij eens in hun nijd overvielen, mij mishandelen of zelfs, om mij den schat te ontnemen, doodsloegen, dacht hij angstig.

Hij verborg den schat in een hoek zijner hut en hield alles voor ieder geheim.

Maar van dan af had hij geen oogenblik rust meer. Verscheidene malen per dag liep hij den verren weg van de haven naar zijn huisje op en af om te zien of de schat nog daar was. Des avonds telde en hertelde hij in koortsachtige opgewondenheid het fonkelende goud en sprak telkens : Alles is er nog !

Mettertijd vond hij behagen aan den verleidende klinkenden en blinkende hoop gouds, woelde er in met wellust en werd een volslagen gierigaard. Hij kon zich niet van zijn geld scheiden,

Eerst na jaren, als hij oud, versleten, tot werken onbekwaam was geworden, besluit Hussein er toe zijn goud te benuttigen. Hij ging in een koffiehuis, bestelde een kop koffie en reikte den « garçon » een zijner geldstukken ter betaling toe.

Doch deze bulderde hem geweldig toe, weigerde het geld aan te nemen en wierp den ouden zonder veel beslag buiten.

...En daar stortte Hussein zielloos ter aarde ; want het geld dat hij zoo lang en angstig had bewaard... was valsch !

— Een onzer geneesheeren zegdegisteren op eene vergadering dat de Pil Walthéry een onfeilbaar geneesmiddel is tegen de schele hoofdpijn en al de ziekten die voortkomen van de gal en het slijm.

— GEEN LIEFHEBBERS VOOR KONGO — De Touring-Club van Belgie had, zooals men weet, een uitstapje ingericht naar de kolonie, op aanstichting des Konings en onder bescherming van den minister van Kolonien.

De reis, die zestig dagen zou duren, waaronder veertig dagen zee en twintig dagen verblijf in Kongo, had in den beginne nog al liefhebbers gelokt, doch elken dag, naarmate het uur der afvaart nadert, trekt zich een of ander toetreder der eerste ure terug.

Er zijn er thans hoop en al 17, die de reis zullen wagen en daaronder bevinden zich verscheidene dames en een pastoor.

Eerst was gezegd dat de bezoekers zouden doordringen tot Katanga en langs Rhodesië en Zuid-Afrika terugkeeren. Aan dit ontwerp is ingelijks verzaakt.

Kortom, gansch de onderneming dreigt in het water.

— 't Leven is een harde strijd,
Waarin ik lang reeds was bezweken.
Zoo ik niet van tijd tot tijd
Jacques Neets **Wit stoopke** aan kan spreken

— AAN DE LEZERS. — Indien een lid uwer familie lijdt aan « bloedarmoede, zwakheid of uitputting, » doet hem de uitmuntende Pil van Dr Raphaël gebruiken en op weinige dagen zal hij genezen zijn, 1 fr. 75 de doos in alle goede apotheken.

WATERDICHTE KLEEDEREN IN ALLEN AARD. Tapijten, linoleum, karpetten, tafellakens, enz. Fabriek J. BOVIER, Sint-Jan Plaats, 37, *LUIK*.

— **Migraine, hoofd- en tandpijn névralgies**, plots genezen door een **cachet Gauthier**, 1 en 2 fr. de doos van 6 en 13, bij uwen apotheker. Zooniet, wendt u tot de apotheek Gauthier, Mechelen.

—o— **Boomen voor weiden en hoven**. — V. BODSON, boomkweeker, *le Préal Herstal*. — Katalogus op aanvraag.

—o— KUNSTVOORWERPEN. — HUWELIJKSGESCHENKEN. — BRONZEN VAN BARBEDIENNE.
Marmers. Schilderijen,
Sèvres, Saxe, Copenhague (echtheid gewaarborgd). Kleine meubels.
Paul Guastalla, 39, Koninklijkestraat Brussel. — Telefoon 4925.

VALLENDE ZIEKTE, ZENUWZIEKTEN. — *Volkomene en zekere* genezing door het **Likeur van Doctor Roland**; *eenig geneesmiddel*, waarlijk *onfeilbaar* tegen de vallende ziekten en andere zenuwziekten, *zelfs diegenen als ongeneesbaar aanzien*. — **Volkomen verdwijning der crisissen van vallende ziekte vanaf de eerste dagen der behandeling.** — *Nooit geene mislukking. Duizende getuigschriften.* — Prijs der flesch **5 fr.** — Algemeen Depot : Pharmacie Liégeoise, 37, rue Gramme (Statie van Cornillon) Luik.
Franco verzending tegen remboursement van fr. 5,50.

— **Magazijn van schoenen, Nationale Laars, 1, St-Gillisstraat Luik (Firma Bouchat)**. — Engelsche en Amerikaansche schoenen, nieuwe vorm, in alle soort en maat, laatste nieuwigheid.

Ditjes en Datjes.

*** *Een knappe zoon.* — 't Zoontje van Kobeken kwam in een draf binnen bij den kommissaris toegeloopen.

— Haast u, Mijnheer, mijn vader en Pikkes van Triene liggen daar al een half uur voor ons deur te vechten.

— Gij stinker van 'nen jongen, waarom hedde zoo lang gewacht van dat te komen zeggen.

— Ja maar, Menheer, zij de snotneus, in 't begin lag mijn vader boven.

*** *Van kalveren.* — Een veehandelaar heeft eenige kalveren gekocht en zend deze naar het slachthuis te X.... 's Anderendaags begeeft hij zich naar den telefoon om te vragen of de dieren toegekomen waren.

In plaats van slachthuis verstaat de telefonist stadhuis en sluit 't toestel daarbij aan. Er werd juist eene raadsvergadering gehouden en ernstig waren de heeren aan 't spreken, aan 't neen schudden en ja knikken, toen de telefoonbel rinkelde. De secretaris loopt naar het telefoonkasje en wie beschrijft zijne verontweerdiging, toen hem de vraag gesteld werd : « Zeg, beste, zijn de kalveren er allemaal »

Tegenbewijs. — KLEIF JANTJE. — Op school heb ik geleerd dat water noch reuk noch smaak had. Toen ik echter gisteren in 't geniep, er een klein beetje in oom's bier gegoten had, heeft hij het dadelijk gemerkt.

*** *Het bewijs.* — Van Zwol had in een zothuis gezeten en was er uitgelaten met een getuigschrift dat hij genezen was.

Eenigen tijd nadien kreeg hij twist in eene herberg met eenige vrienden.

Een dezer zei, zonder erg :

— « Och zwijg, ge zijt zot »

— « Zot ! riep Van Zwol. Ik ben de eenige in 't heele gezelschap, die een getuigschrift heeft, bewijzende dat hij 't niet is. »

*** *In de school.* — De meester legt uit wat een doorschijnend voorwerp is.

— Gij peerken, zegt hij eindelijk, noem mij eens een doorschijnend voorwerp.

— Een sleutelgat ! klonk het antwoord.

— **Huis P. Thomas-Brouha, Luik**. 10, Kathedraalstraat, 10 (Telefoon 1880). — Gabardienen, Sargiën, Cheviot, Lakens Cover-Coats en andere Engelsche weefsels voor kostumes « Kleermaker ». — Schotsch. — Specialiteit van Kielen en Rokken binnenhuis. — Wollen mousseline — Kreps. — Krepelin.
Laatste nieuwigheden voor mantels.
Men spreekt vlaamsch. — Matige prijzen.

PETIT-BEURRE PAREIN

Godsdienstig Nieuws.

LIMBURGSCHE BEDEVAART naar BELGISCH LOURDES TE **Oostacker**.

Op woensdag, 1 Juli aanstaande, onder het bestier van den E. H. Henckaerts, directeur te Velm en den E. H. Quakkelaar, pastoor van St-Marten, (St-Truiden)

Vertrekuur uit Tongeren : 5,24 ure,
Terugkomst te Tongeren : 21,13 »
Prijzen der plaatsen tot Oostacker (heen en weer),
Tongeren : 3e klas 5.55
» 2e klas 9.30.

Ieder reiziger betaalt voor algemeene onkosten 15 centiemen, buiten de hierboven aangeduide prijzen.

Oefeningen te Oostacker :

Bij de aankomst zal men processiegewijs naar de kerk gaan. Om kwart voor 10 ure de H. Mis en Sermoon.

Om 11 1/2 ure, vergadering aan de Grot. — Om 4 ure lof.

Inschrijvingen kunnen gedaan worden te Tongeren bij den E. Heer Kapelaan Brems, Korvenstraat, 9.

* * *

Bedevaart naar het Heilig Land

Vertrek van Marseille, 20 Augustus
Terugkomst, 24 September 1914.

REIS : Marseille, Napels, Athenen, Constantinopel, Smyrna, Ephesen, Rhodes, Beyrouth, De Libanon, Damascus, Baalbeck, Tiberias, De Jordaan, Cana, Nazareth, De Berg Thabor, Naplous, De Carmelusberg, Jaffa, Jerusalem, Bethleem, Jericho, Sint Jan in de Bergen, Emmaus, De Doode Zee, Hebron, Port Said, Cairo, De Pyramiden, Memphis, Matarieh, Héliopolis, Alexandrië, Marseille.

Prijs der Bedevaart van Marseille tot Marseille : Eerste klas, 1080 fr. ; tweede klas, 880 fr. ; derde klas, 630 fr.

Voor verdere inlichtingen kan men zich wenden tot den E. P. Daniel Lappan, Kommissaris van het H. Land, oude Violettenlei, 8, Gent.

37e Nationale Belgische Bedevaart naar O. L. V. van Lourdes, onder de hooge bescherming van Z. D. H. Mgr RUTTEN, bisschop van Luik, en het voorzitterschap van MgrSCHOOLMEESTERS, vicaris generaal.

1e Trein van langer verblijf. — Vertrek uit Luik, Vrydag 4 September : aankomst te Lourdes, Zaterdag 5 September.

2e Voorwachttrein. — Vertrek uit Luik, Dinsdag 8 September ; aankomst te Lourdes, Woensdag 9 September.

2e De 8 laatste treinen. — Vertrek uit de voornaamste steden des lands, Woensdag 9 September ; aankomst te Lourdes, Donderdag 10 September.

4e De ziekentrein of witten trein (enkel voor de zieken). — Vertrek uit Luik Longdoz, Woensdag 9 September, Terugkeer uit Lourdes Woensdag 16 September ; terugkomst in Belgie, Donderdag 17 September.

Voor prospectussen en andere inlichtingen wende men zich tot het Secretariaat der Bedevaart, Clarissenstraat, 30, te Luik, of tot de plaatselijke briefwisselaars.

— **Huis P. Thomas-Brouha, Luik**, *Kathedraalplaats 10 — Telefoon 1880.*
Huis van vertrouwen gesticht in 1870.
Groote Magazijnen van Nieuwigheden : Wollen, Zijden, Lakenhandel. Schoone verzameling van geweefsels voor Plechtigheden, Huwelijken, Middagmalen, Bals, Schouwburgen, Eerste Communien, enz. Fluweel, Chalen, Gemaakte rokken en op maat.
Bijzondere toonbank van Rouw en Halven Rouw.
Men spreekt vlaamsch. — Matige prijzen.

ASTHMA
Gij allen die aan het Asthma lijdt, schrijft aan N. LEFOULLAIRE, apotheker te Ath, die kosteloos een proefdoos zal zenden van POEDER en SIGARETTEN ESCOUFLAIRE
MET CERTIFICATEN VAN GENEZINGEN

« LABOR »
Belgische Naamlooze Verzekering- en Spaarmaatschappij
GESTICHT IN 1905.
Kapitaal : 2.100.000 franken.
ZETEL :
2, Lodewijk Bertrandlaan, BRUSSEL
(Eigendom der Maatschappij)
Verzekeringen LEVEN met of zonder geneeskundig onderzoek.
LIJFRENTEN aan zeer voordeelige taksen.
STADSLOTEN, verkoop per termijn, met samenstelling van levensverzekering.
Verzekeringen ONGEVALLEN in 'talgemeen: Persoonlijke-bedrijfschade, Huispersoneel, Jacht, Landbouw, Rijtuigen, Antomobielen, Motocycletten en Velo's.
BESTUUR :
Algemeene Bestuurder : Gustaaf Latinis, Gewezen Schepen. — Dienstbestuurder : Adolf Gaethoffs, Verzekeraar.
Ernstige agenten worden gevraagd. — Goede commissieloonen.
Zichwenden tot het Bestuur der Maatschappij.

De voeding der kinderen
La FARINE ECOSSAISE
De keus van een volledig voedsel voor jonge kinderen verontrust terecht de huismoeders.
Men moet voor het geliefkoosd kind een licht voedsel hebben, aangenaam van smaak, voedend en terzelvertijd versterkend.
Wat is er smartelijker voor eene moeder haar kind onderhevig te zien aan verteringstroebelen voortkomende van een onverteerbaar voedsel? Wat is er pijnlijker de pap te zien weigeren, met zooveel zorg bereid, omdat de smaak aan het kind niet bevalt.
De moeder, de jonge moeder vooral, klaagt onophoudend als de tanden moeilijk komen of als het kind zwak blijft ; wij denken dus aangenaam te zijn aan onze lezeressen, met hun een voortbrengsel aan te raden, terecht aanzien als het volledig voedsel bij uitmuntendheid voor jonge kinderen, ten andere aanbevolen door talrijke geneesheeren en vroedvrouwen, en dat wij zelf gebruiken voor een kind onzer familie.
Wij willen spreken van het
FARINE ÉCOSSAISE
met gesteriliseerde haver tot grondslag, het smakelijk volledig voedsel voor jonge kinderen.
Door zijne voornaamste eigenschap, de haverbloem, is het SCHOTSCH MEEL een licht voedsel, in den hoogsten graat verteerbaar en voedzaam, door zijne rijstroom, zijne fosfoorkalk, wordt het uitkomen der tanden en de vorming der beenen bevorderd ; door zijne smakelijke garstroom, zoo gezocht door de kinderen, zijn gevanilleerde suiker, zijne geurige bestanddeelen, geeft het eene uitgelezene pap, die gretig door de jongste en teederste kinderen gebruikt wordt.
Weinige voedingstoffen, dezen wij, bezitten de hoogervermelde onontbeerlijke hoedanigheden, waardoor gij verplicht zijt te erkennen dat het SCHOTSCH MEEL, zoo niet het eenige, ten minste het beste VOLLEDIG VOEDSEL, voor de jonge kinderen is.
1 fr. 50 de doos van 50 pappen
in de voornaamste drogerijen, apotheken, speceriwinkels van Limburg, samenwerkende maatschappijen van Tongeren.
In 't groot : O. MICHEL, Fabrikant, Tilff.

SANDER'S OVANN
Doet de hennen ten allen tijde WEL leggen en DIKKE eieren met HARDE schaal en ROODEN dooier geven. Deze zijn alleen winstgevend.
Als de eieren te klein zijn en deschaal te dun is, dan brengen zij toch weinig of niets op.
Proefzakjes van 2 1/2 kilo 3 fr. } vrachtvrij thuis
Proefzakjes van 5 kilo 5 fr. }
De uitgave die slechts 3 cens per hen en per maand bedraagt, wordt dus tiendubbel weêrbetaald.
ALEX. KNAEPS,
Pluimveeleeraar van den Staat, MERCHTEM.

14

De Veroordeelde Moeder

DOOR

JULES MARY

EERSTE DEEL
DE VEROORDEELING

Wanneer hij wederom tot het bewustzijn kwam en de oogen opende, wanneer eene klaarte in zijnen benevelden geest kwam, wanneer hij herdacht op welke wijze hij op de plaats vòòr het schavot, openlijk zijne dwaling had herkend, boog hij ootmoedig.

Deze veertien dagen lijden, koorts en zinsverbijstering hadden hem onkennelijk gemaakt.

Zijne gitzwarte haren waren aschgrauw geworden, de kaken ingevallen, het voorhoofd gerimpeld, gansch zijn uiterlijke vijftig jaren verouderd.

Alleen in zijne kamer blijven kon hij niet meer en hij vroeg gedurig om zijn kind.

De kleine Maria huppelde vroolijk tot haren vader, sprong bij hem op het bed en streelde hem. Hij, sprak haar zoo vriendelijk toe, en deelde hare kinderlijke spelen.

Soms schoten zijne oogen vol tranen en dan mompelde hij :

— Wat een leven voor dit kind ! Welke schande op het hoofd van de onschuldige dochter van Madelor !

Wanneer zijne krachten weder gekomen waren, wanneer hij dokter Madelor van vroeger geworden was trok hij naar Parijs.

Kost wat kost wilde hij een onderhoud met zijnen geleerden confrater Tardieu hebben.

Hij zou den dokter alles verhalen niets verzwijgen en zijne meening afwachten.

Men zou gezegd hebben dat eene laatste hoop in den grond van zijn hart bleef rusten, dat hij zich aan eene laatste redplank vastklampte.

Was het geene begoocheling ?

Te Parijs in den avond aangekomen, ging hij rechtstreeks naar de woning van den grooten heelmeester en vroeg naar 't geschikste uur om zich den volgenden dag aan te bieden. De geleerde had het zeer druk : professor der Hoogeschool, hoofdgeneesheer van het Hotel Dieu, altijd een rechterlijk onderzoek onder de handen, bleef er hem weinig tijd over voor zijne studiën.

Op het aandringen van Madelor gaf M. Tardieu hem eene uur van bijeenkomst voor den volgenden dag. Madelor was genoodzaakt dien langen avond nog in Parijs door te brengen. De beweging op de groote lanen bracht hem eenige afleiding in den geest. Hij trachtte te vergeten, zijn geest op te wekken.

Den volgenden dag ging hij bij Tardieu aanbellen. Een kamerknecht kwam openen, deed hem eenige oogenblikken in het salon wachten en meldde hem bij den dokter aan.

Op het oogenblik dat hij den voet bij dokter Tardieu binnen zette, schoot ook het gedacht hem binnen, op welke wijze hij den ouden dokter Savigné ontvangen had, wanneer nog al de roem, al de faam te Chateau verworven, in zijne ooren bruischte.

Tardieu ontving hem met veel goedheid en zeide hem op stillen toon :

— Gij zijt de dokter Madelor ? Ik heb van u hooren spreken.

En daar Madelor zweeg :

— Mijn waarde confrater, ik ben bereid u te aanhooren.

Dan begon de geneesheer met gedempte stem, als een boetvaardige voor den biechtvader te vertellen, wie hij was, op welke lichtzinnige wijze hij zijne geneeskundige studiën had gedaan, zijne aankomst te Château, twee of drie gelukkige genezingen, de faam die er uit voorsproot en al wat hij had bewerkt om die te behouden.

Het was eene belijding, tevens droevig, vernederend, pijnlijk.

Doch hij bekende alles, want het scheen hem dat dit zijn hart verlichtte, een balsem voor zijn lijden was. Ja, alles werd punt voor punt uitgelegd en wanneer hij met uigedroogde keel, brandende lippen, ophield met spreken, scheen het hem dat men een looden mantel van zijne schouders wegnam.

Tardieu luisterde onbeweeglijk.

En wanneer Madelor de ontleding vertelde der organen van Combredel, de dwaling die hij meende begaan te hebben en waarvan hij de zekerheid bij M. Tardieu kwam zoeken, deed de geleerde hoogleeraar eene zenuwachtige beweging met de vingeren.

Madelor hield op.

— Ga voort, ga voort, zegde de arts.

Madelor, die eene volkomene zekerheid verkoos boven den twijfel waarin hij verkeerde, sedert den dag der halsrechting, deed zijn verlangen aan den ambtgenoot kennen, zijn oordeel te vernemen.

Het ware hem onmogelijk geweest eene tweede maal de bewerkingen te herbeginnen, die hen tot de noodlottige ontdekking had gebracht. Overigens hij berustte zich op Tardieu, had volle betrouwen in hem. Hij smeekte hem naar Château te komen, waar hij uit den mond van Savigné zou vernemen welke kenteekens den dood hadden voorafgegaan. Hij zou met de ontleedmessen en de benoodigheden van Madelor werken, met dezelfde chemische stoffen die de ongelukkige geneesheer had gebruikt.

Het tegen-onderzoek zou hem de waarheid doen kennen of hem de laatste hoop ontnemen waaraan hij zich had vastgeklampt.

Tardieu knikte toestemmend met het hoofd en zegde :

— Ik zal naar Château komen.

En daar Madelor met de tranen in de oogen hem bedankte, ging de arts voort.

— Gij hebt daarin gehandeld, mijnheer, alsof gij onbewust waart der zware verantwoordelijkheid die op u rustte.

Denzelfden dag vertrok Tardieu met Madelor naar Armoises en den volgenden kwamen zij naar Château weder, en begonnen onmiddellijk hunne opzoekingen.

Een eerste deel der proeven werd gedaan op organen van konijnen en honden.

Tardieu gebruikte dezelfde stoffen door Madelor benuttigd.

Uit het onderzoek bleek dat eene kleine hoeveelheid rattenkruid was waar te nemen.

Dezelfde bewerking werd hernomen met gezuiverde stoffen en dan was niet het minste spoor van het gift te ontdekken. Dus geene vergiftiging !

Wanneer Tardieu den uitslag van zijne opsporingen aan Madelor bekend maakte, stond hij als van den bliksem geslagen.

Tardieu zegde hem :

— M. Combredel is gestorven aan cholera. De aanval is, waarschijnlijk, uitgebarsten na eene groote ontroering, bij het eetmaal. De kenteekenen der cholera hebben eene noodlottige gelijkenis met deze der vergiftiging door arseniek. Dit hadt gij niet mogen vergeten, mijnheer.

— Wat ongeluk ! kermde Madelor. Wat ongeluk ! en hoe die misgreep hersteld !

Wanneer Tardieu wederkeerde naar Parijs zegde hij tot Madelor die hem met angstige blikken aanschouwde, bleek en de oogen met eenen rooden band afgezet :

— Mijnheer Madelor, de twijfel is nu opgeklaard. De pachter Combredel is wel degelijk aan de cholera overleden. Zijne vrouw was onschuldig. Gij hebt haar doen veroordeelen, gij hebt haar op het schavot gebracht. Aan u ook de ongelukkige in hare eer te herstellen.

— Wat moet ik aanvangen ? Ah ! dokter, geef mij raad, ik bid u.

— In de oogen der wet kan die arme vrouw in eer niet meer hersteld worden. De gerechtigheid der menschen wordt immers als onfeilbaar aanzien. Dus Anna Combredel is volgens de wet, voor eeuwig geschandvlekt. Zij zal voor eeuwig eene gifmengster blijven.

(Wordt voortgezet.)